

Est enim tanti philosophi tamque nobilis audacter sua decreta defendere.

Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Sic vester sapiens magno aliquo emolumento commotus cicuta, si opus erit, dimicabit. Sequitur disserendi ratio cognitioque naturae; Hic quoque suus est de summoque bono dissentiens dici vere Peripateticus non potest. Quippe: habes enim a rhetoribus; Duo Reges: constructio interrete. Quis enim potest istis, quae te, ut ais, delectant, brevibus et acutis auditis de sententia decedere? Illa videamus, quae a te de amicitia dicta sunt. Cum praesertim illa perdiscere ludus esset. In eo autem voluptas omnium Latine loquentium more ponitur, cum percipitur ea, quae sensum aliquem moveat, iucunditas.

Omnium enim rerum principia parva sunt, sed suis progressionibus usa augentur nec sine causa; Quae quo sunt excelsiores, eo dant clariora indicia naturae. Videamus animi partes, quarum est conspectus illustrior; Nam et ille apud Trabeam voluptatem animi nimiam laetitiam dicit eandem, quam ille Caecilianus, qui omnibus laetitiis laetum esse se narrat. Quod non faceret, si in voluptate summum bonum poneret. Non minor, inquit, voluptas percipitur ex vilissimis rebus quam ex pretiosissimis. Multa sunt dicta ab antiquis de contemnendis ac despiciendis rebus humanis; Sin laboramus, quis est, qui alienae modum statuatur industriae? Paupertas si malum est, mendicus beatus esse nemo potest, quamvis sit sapiens. Verba tu fingas et ea dicas, quae non sentias? Unum est sine dolore esse, alterum cum voluptate.

Quaeque de virtutibus dicta sunt, quem ad modum eae semper voluptatibus inhaerent, eadem de amicitia dicenda sunt. Quae similitudo in genere etiam humano apparet. Qui ita affectus, beatum esse numquam probabis; Cum autem venissemus in Academiae non sine causa nobilitata spatia, solitudo erat ea, quam volueramus. Itaque quantum adiit periculum! ad honestatem enim illum omnem conatum suum referebat, non ad voluptatem. Sed finge non solum callidum eum, qui aliquid improbe faciat, verum etiam praepotentem, ut M.

Quamquam id quidem licebit USD216 iis existimare, qui legerint.

Miserum hominem! Si dolor summum malum est, dici aliter non potest. Manebit ergo amicitia tam diu, quam diu sequetur utilitas, et, si utilitas amicitiam constituet, tollet eadem. Sed existimo te, sicut nostrum Triarium, minus ab eo delectari, quod ista Platonis, Aristoteli, Theophrasti orationis ornamenta neglexerit. In eo enim positum est id, quod dicimus esse expetendum. Equidem soleo etiam quod uno Graeci, si aliter non possum, idem pluribus verbis exponere. Ad corpus diceres pertinere-, sed ea, quae dixi, ad corpusne refers? Quae cum magnifice primo dici viderentur, considerata minus probabantur. Nulla profecto est, quin suam vim retineat a primo ad extremum.

Solum praeterea formosum, solum liberum, solum civem, stultost;

Hoc dictum in una re latissime patet, ut in omnibus factis re, non teste moveamur. Cur ipse Pythagoras et Aegyptum lustravit et Persarum magos adiit? Vide ne ista sint Manliana vestra aut maiora etiam, si imperes quod facere non possim. Nec enim ignoras his istud honestum non summum modo, sed etiam, ut tu vis, solum bonum videri. Sed existimo te, sicut nostrum Triarium, minus ab eo delectari, quod ista Platonis, Aristoteli, Theophrasti orationis ornamenta neglexerit. Est, ut dicis, inquit; Verum esto: verbum ipsum voluptatis non habet dignitatem, nec nos fortasse intellegimus. Sit ista in Graecorum levitate perversitas, qui maledictis insectantur eos, a quibus de veritate dissentiunt.

Tu vero, inquam, ducas licet, si sequetur; An me, inquis, tam amentem putas, ut apud imperitos isto modo loquar? Tu enim ista lenius, hic Stoicorum more nos vexat. Tu vero, inquam, ducas licet, si sequetur; Potius ergo illa dicantur: turpe esse, viri non esse debilitari dolore, frangi, succumbere. Illa sunt similia: hebes acies est cuius oculorum, corpore alius senescit; Quare, quoniam de primis naturae commodis satis dietum est nunc de maioribus consequentibusque videamus. Qui si ea, quae dicit, ita sentiret, ut verba significant, quid inter eum et vel Pyrrhonem vel Aristonem interesset? Quae est quaerendi ac disserendi, quae logikh dicitur, iste vester plane, ut mihi quidem videtur, inermis ac nudus est. Atqui pugnantibus et contrariis studiis consiliisque semper utens nihil quieti videre, nihil tranquilli potest. Possumusne ergo in vita summum bonum dicere, cum id ne in cena quidem posse videamur? Atqui eorum nihil est eius generis, ut sit in fine atque extrinseco bonorum. Quaecumque enim ingredimur, in aliqua historia vestigium ponimus. Nam si quae sunt aliae, falsum est omnis animi voluptates esse e corporis societate.

Illa sunt similia: hebes acies est cuius oculorum, corpore alius senescit; Quod si ita est, sequitur id ipsum, quod te velle video, omnes semper beatos esse sapientes. Crasso, quem semel ait in vita risisse Lucilius, non contigit, ut ea re minus agelastoj ut ait idem, vocaretur. Quid turpius quam sapientis vitam ex insipientium sermone pendere? Cur igitur, cum de re conveniat, non malumus usitate loqui? Restant Stoici, qui cum a Peripateticis et Academicis omnia transtulissent, nominibus aliis easdem res secuti sunt. Iam id ipsum absurdum, maximum malum neglegi. Nummus in Croesi divitiis obscuratur, pars est tamen divitiarum. Addo etiam illud, multa iam mihi dare signa puerum et pudoris et ingenii, sed aetatem vides. Quid enim mihi potest esse optatius quam cum Catone, omnium virtutum auctore, de virtutibus disputare? Reperiam multos, vel innumerabilis potius, non tam curiosos nec tam molestos, quam vos estis, quibus, quid velim, facile persuadeam. Haec non erant eius, qui innumerabilis mundos infinitasque regiones, quarum nulla esset ora, nulla extremitas, mente peragravisset. Nos quidem Virtutes sic natae sumus, ut tibi serviremus, aliud negotii nihil habemus.

Certe non potest.

Quid turpius quam sapientis vitam ex insipientium sermone pendere? Res enim se praeclare habebat, et quidem in utraque parte. Satisne igitur videor vim verborum tenere, an sum etiam nunc vel Graece loqui vel Latine docendus? Cur igitur easdem res, inquam, Peripateticis dicentibus verbum nullum est, quod non intellegatur? Quin etiam ferae, inquit Pacuvius, quibus abest, ad praecavendum intelligendi astutia, iniecto terrore mortis horrescunt. Honestas oratio, Socratica, Platonis etiam. Cuius ad naturam apta ratio vera illa et summa lex a philosophis dicitur. Nam et ille apud Trabeam voluptatem animi nimiam laetitiam dicit eandem, quam ille Caecilianus, qui omnibus laetitiis laetum esse se narrat. Bonum librarius vitio: miser morbus. Quasi vero, inquit, perpetua oratio rhetorum solum, non etiam philosophorum sit. Quae dici eadem de ceteris virtutibus possunt, quarum omnium fundamenta vos in voluptate tamquam in aqua ponitis.

Quid enim de amicitia statueris utilitatis causa expetenda vides.

Ne amores quidem sanctos a sapiente alienos esse arbitrantur. In qua quid est boni praeter summam voluptatem, et eam sempiternam? Vitiosum est enim in dividendo partem in genere numerare. A quibus propter discendi cupiditatem videmus ultimas terras esse peragratas. Habes, inquam, Cato, formam eorum, de quibus loquor, philosophorum. Omnibus enim artibus volumus attributam esse eam, quae communis appellatur prudentia, quam omnes, qui cuique artificio praesunt, debent habere. Profectus in exilium Tubulus statim nec respondere ausus;

Primum divisit ineleganter;

Quae cum praeponunt, ut sit aliqua rerum selectio, naturam videntur sequi; Id et fieri posse et saepe esse factum et ad voluptates percipiendas maxime pertinere. Ex ea difficultate illae fallaciloquae, ut ait Accius, malitiae natae sunt. Rhetorice igitur, inquam, nos mavis quam dialectice disputare? Si sapiens, ne tum quidem miser, cum ab Oroete, praetore Darei, in crucem actus est. Universa enim illorum ratione cum tota vestra confligendum puto. Non igitur potestis voluptate omnia dirigentes aut tueri aut retinere virtutem. Non quaero, quid dicat, sed quid convenienter possit rationi et sententiae suae dicere. At enim, qua in vita est aliquid mali, ea beata esse non potest. Zenonis est, inquam, hoc Stoici.

Non est enim vitium in oratione solum, sed etiam in moribus.

Qui autem diffidet perpetuitati bonorum suorum, timeat necesse est, ne aliquando amissis illis sit miser. Non ergo Epicurus ineruditus, sed ii indocti, qui, quae pueros non didicisse turpe est, ea putant usque ad senectutem esse discenda. Sed tu istuc dixti bene Latine, parum plane. Ex quo illud efficitur, qui bene cenent omnis libenter cenare, qui libenter, non continuo bene. Non enim ipsa genuit hominem, sed accepit a natura inchoatum. Quare istam quoque aggredere tractatam praesertim et ab aliis et a te ipso saepe, ut tibi deesse non possit oratio.

Quod dicit Epicurus etiam de voluptate, quae minime sint voluptates, eas obscurari saepe et obrui. Quare, quoniam de primis naturae commodis satis dietum est nunc de maioribus consequentibusque videamus. Quare obscurentur etiam haec, quae secundum naturam esse dicimus, in vita beata; Potius ergo illa dicantur: turpe esse, viri non esse debilitari dolore, frangi, succumbere. Ergo adhuc, P562 quantum equidem intellego, causa non videtur fuisse mutandi nominis. Tu vero, inquam, ducas licet, si sequetur;

Est autem officium, quod ita factum est, ut eius facti probabilis ratio reddi possit. Nec vero umquam summum bonum assequi quisquam posset, si omnia illa, quae sunt extra, quamquam expetenda, summo bono containerentur. Non enim, si omnia non sequebatur, idcirco non erat ortus illinc. Si quicquam extra virtutem habeatur in bonis. Ad eas enim res ab Epicuro praecepta dantur. Nec vero sum nescius esse utilitatem in historia, non modo voluptatem. Ut necesse sit omnium rerum, quae natura vigeant, similem esse finem, non eundem. Claudii libidini, qui tum erat summo ne imperio, dederetur.

In voluptate corporis-addam, si vis, animi, dum ea ipsa, ut vultis, sit e corpore-situm est vivere beate. Quid ad utilitatem tantae pecuniae? Quid autem habent admirationis, cum prope accesseris? Quid interest, nisi quod ego res notas notis verbis appello, illi nomina nova quaerunt, quibus idem dicant? Informatio ipsa, quam apeirian vocant, tota ab illo est, tum innumerabiles mundi, qui et oriantur et intereant cotidie. His similes sunt omnes, qui virtuti student levantur vitiis, levantur erroribus, nisi forte censes Ti.

Si est nihil nisi corpus, summa erunt illa: valitudo, vacuitas doloris, pulchritudo, cetera. Miserum hominem! Si dolor summum malum est, dici aliter non potest. Quare si potest esse beatus is, qui est in asperis reiciendisque rebus, potest is quoque esse. Sin autem est in ea, quod quidam volunt, nihil impedit hanc nostram comprehensionem summi boni. Itaque hoc frequenter dici solet a vobis, non intellegere nos, quam dicat Epicurus voluptatem. Tu enim ista lenius, hic Stoicorum more nos vexat.

Perturbationes autem nulla naturae vi commoventur, omniaque ea sunt opiniones ac iudicia levitatis. Est igitur officium eius generis, quod nec in bonis ponatur nec in contrariis. Scientiam pollicentur, quam non erat

mirum sapientiae cupido patria esse cariorem. Conclusum est enim contra Cyrenaicos satis acute, nihil ad Epicurum. Prodest, inquit, mihi eo esse animo. Vestri haec verecundius, illi fortasse constantius.

Nam illud quidem adduci vix possum, ut ea, quae senserit ille, tibi non vera videantur. Numquam audiui in Epicuri schola Lycurgum, Solonem, Miltiadem, Themistoclem, Epaminondam nominari, qui in ore sunt cinerum ceterorum omnium philosophorum. Quare si potest esse beatus is, qui est in asperis reiciendisque rebus, potest is quoque esse. Audax negotium, dicerem impudens, nisi hoc institutum postea translatum ad philosophos nostros esset. Satis est tibi in te, satis in legibus, satis in mediocribus amicitii praesidii.

Stoici restant, ei quidem non unam aliquam aut alteram rem a nobis, sed totam ad se nostram philosophiam transtulerunt; Quarum cum una sit, qua mores conformari putantur, differo eam partem, quae quasi stirps est huius quaestionis. At vero illa, quae Peripatetici, quae Stoici dicunt, semper tibi in ore sunt in iudiciis, in senatu. Num igitur dubium est, quin, si in re ipsa nihil peccatur a superioribus, verbis illi commodius utantur? Animi enim quoque dolores percipiet omnibus partibus maiores quam corporis. Solum praeterea formosum, solum liberum, solum civem, stultost; Itaque dicunt nec dubitant: mihi sic usus est, tibi ut opus est facto, fac. Et quidem iure fortasse, sed tamen non gravissimum est testimonium multitudinis. Illud quaero, quid ei, qui in voluptate summum bonum ponat, consentaneum sit dicere.

Quid enim mihi potest esse optatius quam cum Catone, omnium virtutum auctore, de virtutibus disputare? Tum, Quintus et Pomponius cum idem se velle dixissent, Piso exorsus est. Habent enim et bene longam et satis litigiosam disputationem. At enim, qua in vita est aliquid mali, ea beata esse non potest. Invidiosum nomen est, infame, suspectum. De quibus etsi a Chrysippo maxime est elaboratum, tamen a Zenone minus multo quam ab antiquis; Nihil acciderat ei, quod nollet, nisi quod anulum, quo delectabatur, in mari abiecerat. Idem etiam dolorem saepe perpetiuntur, ne, si id non faciant, incidant in maiorem. Quia dolori non voluptas contraria est, sed doloris privatio. Sic exclusis sententiis reliquorum cum praeterea nulla esse possit, haec antiquorum valeat necesse est. Unum est sine dolore esse, alterum cum voluptate. Tantum dico, magis fuisse vestrum agere Epicuri diem natalem, quam illius testamento cavere ut ageretur.

Ab hoc autem quaedam non melius quam veteres, quaedam omnino relictas. Semper enim ex eo, quod maximas partes continet latissimeque funditur, tota res appellatur. Septem autem illi non suo, sed populorum suffragio omnium nominati sunt. Nos quidem Virtutes sic natae sumus, ut tibi serviremus, aliud negotii nihil habemus. Itaque homo in primis ingenuus et gravis, dignus illa familiaritate Scipionis et Laelii, Panaetius, cum ad Q. Sed vobis voluptatum perceptarum recordatio vitam beatam facit, et quidem corpore perceptarum. Deinde prima illa, quae in congressu solemus: Quid tu, inquit, huc? Theophrasti igitur, inquit, tibi liber ille placet de beata vita? Nam de summo mox, ut dixi, videbimus et ad id explicandum disputationem omnem conferemus. Illa videamus, quae a te de amicitia dicta sunt.